

אוניברסיטת בר אילן

הקשר בין אינטראקציות חברתיות וסגנונות מתן עזרה
בעת משחק עם שחקן וירטואלי בקרב ילדים עם וללא
לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז

מיכל עזרא

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך
בפקולטה לחינוך
אוניברסיטת בר אילן

תקציר

מחקר זה מתמקד בפן החברתי של ילדים עם הפרעות למידה ו/או הפרעות קשב וריכוז, אשר חווים קשיים חברתיים נלווים ואישיים. מטרת המחקר לבחון את הקשר בין אינטראקציות חברתיות לבין סגנונות מתן עזרה בעזרת אינטראקציה עם שחקן וירטואלי, בתוך משחק אשר פותח במיוחד לצורך איפיון סגנונות מתן עזרה, כמו גם השוואת יכולות אלו עם אלו של ילדים עם התפתחות תקינה.

המחקר כלל 120 ילדים (43 עם הפרעת למידה ו/או קשב וריכוז, 77 עם התפתחות תקינה) בגילאים 9-11. הילדים השתתפו בשני מפגשים של כ-30 דקות אשר בהם הם מילאו שאלונים על עצמם ושיחקו במשחק. התוצאות לא הראו הבדל בין קבוצות המחקר בתוצאות הכלליות של השאלונים העצמיים לגבי אינטראקציות חברתיות וסגנונות מתן עזרה. עם-זאת, מידע ממשחק המחשב חשף תוצאות שונות: בהתחלה, קבוצת הילדים עם הפרעות למידה/קשב וריכוז הראו סגנון עזרה אנוכי יותר ואלטרואיסטי פחות בהשוואה לקבוצת הילדים עם התפתחות תקינה. בתוך המדגם כולו, נמצא קשר בין היכולות החברתיות לבין סגנונות מתן העזרה כפי שבאו לידי ביטוי בשאלונים העצמיים, כמו גם סגנונות מתן העזרה כפי שבאו לידי ביטוי במשחק המחשב. בנוסף, ככל שהאינטראקציות החברתיות בקבוצת הילדים עם הפרעות למידה/קשב וריכוז עלו, סגנון עזרה אנוכי ירד וסגנון עזרה אלטרואיסטי ואחוז העזרה לשחקן הוירטואלי עלו. זאת בהשוואה לתלמידים עם התפתחות תקינה: ככל שהאינטראקציות החברתיות שלהם עלו, סגנונות העזרה הקיימות העצמית וקבלת האחר ירדו וסגנון העזרה האלטרואיסטי עלה. משתנה הקיבוץ שימש למתן את המתאם בין מיומנויות חברתיות וציוני משחק המחשב, והראה שה מתאם בין מיומנויות חברתיות בדיווח עצמי ונתוני משחק המחשב היה גבוה יותר באופן משמעותי עבור קבוצת הילדים עם הפרעות למידה/קשב וריכוז.